

JOCUL ÎN VIAȚA COPILULUI

MEDITAȚI:

- *Ce este jocul pentru copil?*
- *Explicați mesajul „Jocul este munca copilului”!*
- *Cum influențează jocul dezvoltarea copilului?*
- *Ce învață copilul în joc?*
- *Cum puteți să vă jucați cu copilul?*

INFORMAȚI-VĂ:

Sarcina principală a părinților nu este numai de a le oferi copiilor îngrijirea necesară și condițiile de dezvoltare, ci și de a-i ajuta să obțină abilitățile și cunoștințele necesare pentru maturitate. Abilitățile și cunoștințele despre lume la copilul preșcolar se formează prin intermediul jocului și a jucăriei. Copilul de vârstă preșcolară se joacă tot timpul. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa. Mai târziu, el se poate afirma și prin activitatea școlară valorificată prin note, etc. Copiii care sunt lipsiți de posibilitatea de a se juca cu alți copii de vârstă asemănătoare, fie din cauză că nu sunt obișnuiți, fie din cauză că nu au cu cine, rămân nedezvoltați din punct de vedere al personalității. Jocul oferă copiilor o multitudine de impresii care contribuie la îmbogățirea cunoștințelor despre lume și viață, totodată îi mărește capacitatea de înțelegere a unor situații complexe, creează capacități de reținere stimulând memoria, capacități de concentrare, de respectare a unor reguli, capacități de a lua decizii rapide, de a rezolva situații-problemă.

MESAJE DE BAZĂ:

- Jocul este esența copilăriei și înseamnă pentru copil distracție și plăcere. Pe chipul copilului, atunci când se joacă se citește bucurie. Acesta, din perspectiva copilului, și este primul scop al jocului: obținerea plăcerii.
- Copilul are nevoie să se joace zilnic, să se joace singur, să se joace cu alți copii și cu părinții/îngrijitorii săi. Oricât de neînsemnată, de neinteresantă și de banală este joaca unui copil în ochii adulților, aceasta are valențe pozitive pentru copil. Căci, prin joc, copilul învață, să se concentreze, să-și respecte partenerul de joacă, să construiască, să-și dezvolte și să-și stimuleze imaginația. În timp ce se joacă, cel mic își folosește toate cele cinci simțuri (văzul, auzul, mirosul, gustul și simțul tactil), motiv pentru care jocul reprezintă primul stadiu de învățare și activitate creatoare, dobândește capacități și experiențe noi, își cultivă spiritul de observație, memoria, atenția, fantezia, gândirea și spiritul artistic.
- Jocul înseamnă bucuria părintelui de a comunica cu copilul, energia și libertatea de a educa copilul, speranța că va învăța și va pune în practică ceea ce îi transmite.
- În timpul jocului participarea părinților/îngrijitorilor alături de copil este foarte prețioasă și importantă pentru că, îi dau copilului siguranță, îi creează confort psihic, știind că poate împărți jocul cu persoanele care îl iubesc, îl îngrijesc și au grijă să nu i se întâmple

nimic rău.

- Jocul cu copilul servește un bun prilej de învățare și pentru părinți/îngrijitori. Astfel, jucându-se, aceștia învață:
  - să comunice cu copilul în limbajul lui;
  - să depășească sentimentele de superioritate față de copil, poziția autoritară;
  - să-și animeze trăsăturile caracteristice copilăriei: spontaneitatea, sinceritatea și emotivitatea;
  - să descopere un mod de învățare prin imitare de modele, prin trăiri emoționale și retrairi;
  - să-și iubească și să-și accepte copilul așa cum este, necondiționat!

ACȚIONAȚI / CE PUTEȚI FACE LA MODUL CONCRET?

Jocul este munca copilului

- **Oferiți-i copilului zilnic** posibilitatea de a se juca, căci astfel el descoperă lumea și se dezvoltă armonios.
- **Satisfaceți-i nevoile** principale ale copilului prin joc: *nevoia de mișcare*, *nevoia de a crea*, *nevoia de a fi acceptat și de a-i fi recunoscute meritele*, *nevoia de a distruge*. Joaca este un adevărat izvor de bucurie, de sănătate și de viață.
- Lăsați copilul să se **exprime și să comunice, jucându-se**. Jocul reprezintă pentru copil ceea ce vorbirea reprezintă pentru adulți. Prin joc, el își exprimă sentimentele, explorează relații, descrie experiențele trăite, își mărturisește dorințele, își dezvoltă imaginația, creativitatea, gândirea logică, abstracția, simțul observației, vorbirea, memoria, motricitatea, simțurile.
- **Oferiți-i posibilitatea și oportunitatea de a se mișca în timpul jocului**. Jocul de-a prinselea, alergatul după minge, fuga de colo-colo după un partener de joacă, o vrăbiuța sau un câine etc. obligă copilul la activitate fizică, condiție de bază pentru o dezvoltare armonioasă.
- **Socializați cu copilul și oferiți-i posibilitatea să socializeze**. Copilul intră astfel în relație cu alți copii sau cu alți adulți. Schimbă cuvinte, idei, impresii și execută activități în comun cu persoanele din jurul său. Devine sociabil, învață să stabilească noi relații cu cei din jur, este comunicativ, stabilește reguli, pe care le accepta și le respecta.
- **Fiți alături de copil și implicați-vă în jocul copilului**. Aceasta înseamnă că urmăriți cu atenție tot ce face copilul în joc și să interveniți doar în cazul când este neapărat nevoie. Uneori copilul are nevoie de ajutorul adultului: pentru a găsi o nouă temă a activității de joc sau un nou episod într-un joc deja însușit. Vă puteți implica pentru a interpreta rolul unui personaj. Intrați în lumea lui. Puneți întrebări. Este foarte importantă intervenția dumneavoastră dacă aveți un copil timid și retras.
- **Găsiți timp și jucați-vă cu copilul**, chiar dacă sunteți foarte ocupați și grijile cotidiene vă dau bătăi de cap. Orice activitate i se va părea mai amuzantă, dacă o poate împărtăși cu dumneavoastră. Vorbiți cu el în timp ce vă jucați și ajutați-l să își dezvolte abilitățile de vorbire. Fiți naturali! La vârsta mică sunteți și tovarășul/prietenul de joacă al copilului.
- **Jucați-vă și comunicați cu copilul** prin gesturi, cuvinte, prin desene, cântece, povești, imagini, atingeri, simboluri, jucării. Beneficiile jocului sunt foarte importante atât pentru copil cât și pentru dvs, pentru că prin joc se nasc legături puternice, calde, pline de încredere și bucurie reciprocă.

- **Comentați pozitiv eforturile copilului în joc.** Imaginați-vă că sunteți un comentator sportiv, care trebuie să prezinte în culori vii o competiție pentru ascultătorii săi. Când se joacă, ați putea spune, de exemplu: „*Vai, mașina aceea intră pe pistă! Oh, s-a împiedicat! Și ce facem acum? O să schimbi cauciucul? Ce copil deștept!*” Nu râdeți niciodată de rezultatele copilului, căci jocul este munca lui!
- **Recompensați** jocul copilului cu încurajări, laude. Atunci când nu-i reușește ceva, încurajați-l cu fraze „*mai încearcă o dată*”, „*vezi cum poți face altfel*”, „*vezi ce mai lipsește, ce se potrivește, ce este de prisos*”. Lăudați-l pentru ceia ce face. Nu vă limitați la aprecieri de genul „bravo”, „*Ce copil deștept!*”, fără să-i explicați pentru ce *este bravo, deștept*. Astfel îl învățați să persevereze, încerce, să fie vesel și fericit, satisfăcut de rezultatul „*muncii sale*”. Aceste mesaje vor influența modul în care copilul se va comporta, va acționa, va învăța în viitor.
- **Cereți sfatul copilului și lăsați-l să vă ghideze** în situațiile de joacă în comun, când nu știți ce să faceți. Mulți părinți se simt stânjeniți și stângaci, imaginându-și că rolul „nu îi prinde”, se tem de ridicol, sunt rigizi și inflexibili și se simt datori să conducă în permanență jocul.
- **Țineți cont de vârsta și interesele copilului în alegerea jocului.** Ce vă place, s-ar putea ca lui sau să i se pară neinteresant.
- **Creați copilului posibilități** multiple de a se juca cu alții; stimulați-l să stabilească relații de joc cu alți copii.
- **Îmbogățiți** cunoștințele copilului despre obiectele noi pe care el le poate folosi jucându-se, introduceți idei noi, pentru a extinde cunoștințele și experiența lui.
- La debutul jocului **lăsați copilul să dezvolte tema.** Intrați în lumea lui. Puneți întrebări. Jucați-vă împreună și distrați-vă cât mai mult posibil.
- **Lăsați-l pe copil să se joace atâta timp cât dorește.** Dacă e nevoie să mergeți undeva (spre exemplu, la culcare sau în oșpeție) anunțați-l că jocul trebuie finisat cu 3-5 min înainte. Opriti-vă când el se plictisește. Evitați suprasolicitarea.
- **Țineți minte că adultul este tovarășul de joacă al copilului.** Nu uitați niciodată că, Dvs. sunteți tovarășul de joacă al copilului! Nu este deloc nevoie de jucării, nici de bani, ca să râdeți împreună, să alergați unul după altul, să vă jucați „*De-a v-ați ascunselea*”, să vă spuneți povești, să cântați cântecele, să faceți o prăjitură împreună sau să vă plimbați prin pădure ca să faceți o colecție de frunze pe care să le presați.

IMPORTANT!

Prin joc copiii își satisfac dorința firească de manifestare și independență. Jocul nu constituie pentru copil o simplă distracție. Jucându-se, cunoaște și descoperă lumea și viața într-o formă accesibilă și atractivă pentru el. Pe măsură ce înaintează în vârstă și se dezvoltă, conținutul jocurilor se extinde cuprinzând și relațiile sociale dintre oameni.

REFLECTAȚI

- *Cât de des vă jucați împreună cu copilul Dvs în diverse jocuri?*
- *Ce jocuri din copilăria Dvs. organizați cu copilul?*
- *Cum credeți, în familia Dvs. vă jucați suficient cu copilul?*

DECIDEȚI pentru Dvs.:

- *Cât de importantă este participarea tatălui în jocurile copilului?*
- *Ce schimbări în viața Dvs. și a familiei Dvs. credeți că ar trebui de făcut în raport cu copilul și jocul lui?*
- *Care va fi primul lucru important pe care trebuie să-l întreprindeți pentru a rezolva problema jocului copilului Dvs.? Ce ar trebui să schimbați în stilul Dvs. de viață/ comportament/ de a gândi?*

Informație suplimentară poate fi accesată pe site-ul MECC www.mecc.gov.md

link-ul <https://mecc.gov.md/ro/content/resurse-pentru-parinti-educatia-timpurie> /

Programele de educație parentală / Modulul Educația copilului,

„Cum să devii un părinte mai bun pentru copilul tău”/ Ghid pentru părinții care educă copii cu vârsta sub 3 ani